

Gedragsprotocol

P. Oosterleeschool
christelijk basisonderwijs

Inhoudsopgaven

1. Inleiding	3
Normen, waarden en gedrag	3
Preventie	3
Maatregelen	3
2. Wat hebben wij op de P. Oosterleeschool	4
Preventieve en curatieve maatregelen	4
Schoolregels P. Oosterleeschool	4
Kwink: Methode sociaal emotioneel leren.....	4
Rots en Water.....	5
KIJK!	5
SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)	5
Gedragsspecialist.....	6
Leerlingenraad.....	6
SMW	6
De Bank.....	6
Gedragsprotocol.....	7
Escalatieladder	12
Protocol individuele leerlingbegeleiding.....	12

1. Inleiding

Het pedagogisch klimaat is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en leraren op school. Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan het welbevinden van leerlingen en leraren en leidt tot betere leerresultaten en meer werkplezier. Dit protocol gaat over te nemen maatregelen die gewenst gedrag bevorderen. Door een kind in te schrijven op de P. Oosterleeschool aan ouders/verzorgers akkoord met dit protocol. In de inschrijfprocedure wordt dat gecommuniceerd.

Normen, waarden en gedrag

Onderwijs wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en Ouders/ verzorgers. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leraren, ouders/ verzorgers en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe hebben wij gedragsregels opgesteld, die de basis vormen voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. Iedereen, onder wie de leerlingen, de teamleden, de ouders/ verzorgers en anderen, wordt geacht zich aan die gedragsregels te houden, zich er verantwoordelijk voor te voelen en elkaar er op aan te spreken.

Preventie

Op de P. Oosterleeschool doen wij vele preventieve dingen om het pedagogisch klimaat goed te houden. Wij hebben een nauwe samenwerking met de Kinderwinkel. Vanuit de Kinderwinkel hebben wij ook een praatjuf op school waar kinderen naar toe kunnen gaan als ze daar behoefte aan hebben. In de klas werken wij met Leefstijl en doen wij regelmatig groepsactiviteiten en energizers voor een goede groepsvorming. Daarnaast hebben wij op de P. Oosterleeschool een gedragsdeskundige die de leerkrachten en kinderen kunnen helpen bij gedragsproblemen.

Tot slot geven de leerkrachten Rots en Watertrainingen.

Maatregelen

Wanneer leerlingen, teamleden, ouders/ verzorgers en anderen zich niet aan de gedragsregels houden kunnen maatregelen worden genomen.

De maatregelen naar leerlingen staan in dit protocol nader beschreven. Teamleden dienen professioneel te werken en te handelen. Bij overtreding van de gedragsregels worden de teamleden aangesproken op hun verantwoordelijkheden in relatie tot hun taak en/of functie. Ouders/ verzorgers, die de gedragsregels (o.a. door fysiek en/of verbaal geweld) overtreden in en nabij de school, worden hierop aangesproken. Indien de communicatie met de ouders/ verzorgers niet meer open, opbouwend en constructief kan plaatsvinden, wordt de communicatie gestaakt (afkoel / periode) en uitgesteld tot een later moment. Wanneer er geen vertrouwen is, de basis voor een open, opbouwend en constructieve communicatie in de school, dan adviseert de directie de ouders/ verzorgers een andere school voor hun kind te kiezen.

2. Wat hebben wij op de P. Oosterleeschool

Preventieve en curatieve maatregelen

- Schoolregels van de P. Oosterleeschool
- Methode sociaal emotionele vorming
- KIJK! (groep 1 en 2) SCOL(groep 3 t/m 8)
- Gedragsspecialist
- Werkgroep pedagogisch handelen
- Leerlingenraad
- SMW
- De Bank
- Gedragsprotocol
- Escalatieladder

Schoolregels P. Oosterleeschool

- Wij zijn aardig voor elkaar
- Wij lopen rustig door de school
- Wij ruimen alles op
- Wij luisteren naar elkaar
- Wij praten met elkaar

De hierboven geschreven regels zijn de regels die voor de hele school gelden. Naast de schoolregels hebben wij nog de klassenregels, die alle leerkrachten gezamenlijk met de leerlingen per schooljaar opstellen. Ook de gymleerkrachten hebben regels, die voor, tijdens en na de gymlessen gelden.

Kwink: Methode sociaal emotioneel leren

Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Inclusief burgerschap en mediawijsheid. Voor groep 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht SEL-programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Praktisch, leuk en altijd actueel. Gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep. Sluit goed aan bij de principes van PBS (Positive Behaviour Support).

Kwink:

- Voorkomt verstorend gedrag en pesten
- Kent een groepsbrede, preventieve aanpak
- Zorgt voor een sociaal veilige groep
- Verhoogt de leeropbrengsten
- Werkt met [vijf bewezen gedragscompetenties](#)
- Biedt iedere les unieke filmpjes
- Voldoet aan de Wet Sociale Veiligheid
- Is leuk!

Kwink is geïnspireerd op het boek 'Groepsplan Gedrag, planmatig werken aan passend onderwijs' van dr. Kees van Overveld. Kees van Overveld is inhoudelijk adviseur van Kwintessens, de maker van Kwink. Hij bundelde zijn ervaring en kennis én bewezen wetenschappelijke inzichten in het boek 'Groepsplan Gedrag'.

Internationaal onderzoek (www.casel.org) wijst uit dat een sterk ingevuld programma voor sociaal-

emotioneel leren (SEL) in combinatie met goed klassenmanagement, ook tot hogere scores leidt voor taal, lezen en rekenen.

De onafhankelijke Erkenningcommissie interventies heeft Kwink erkend als 'goed onderbouwd'. Kwink is daardoor nu opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugd instituut (NJI).

Rots en Water

Rots & Water is een psychofysieke training voor jongens en meisjes voor basisonderwijs. Rots & Water is een puur Nederlands programma, ontwikkeld door Freerk Ykema. Psychofysiek werken betekent dat via een actieve, fysieke invalshoek positieve sociale vaardigheden worden aangeleerd. Al spelenderwijs en via fysieke oefening worden sociale-communicatie-en confrontatievaardigheden aangeleerd.

Spel en fysieke oefening worden voortdurend afgewisseld door momenten van zelfreflectie, kringgesprek en gecompleteerd door het maken van verwerkingsopdrachten.

Het doel van het Rots en Water programma is het vergroten van de communicatie- en sociale vaardigheden en welzijn bij kinderen en jongeren en het voorkomen en/of verminderen van sociale problemen zoals pesten, conflicten, uitsluiting, meeloopgedrag en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Het Rots & Water programma kan worden beschouwd als een weerbaarheids -programma en anti-pest-programma, maar dan één dat zich onderscheidt van andere programma's door zijn meervoudige doelstelling en het bredere pedagogische perspectief waarbinnen de training van weerbaarheid samen gaat met de ontwikkeling van positieve sociale vaardigheden. Weerbaarheid en sociale vaardigheden, rots en water, worden in balans gepresenteerd en getraind.

KIJK!

KIJK! is een observatie- en registratiemodel waarmee op de P. Oosterleeschool de ontwikkeling van peuters en kleuters in kaart wordt gebracht. Gedurende het hele schooljaar observeren en noteren de leerkrachten de ontwikkeling van de leerlingen op verschillende ontwikkelingsgebieden. De leerkrachten stemmen hun aanbod af op de ontwikkeling van de leerlingen in hun groep. Halverwege en aan het eind van het jaar wordt de ontwikkeling van elke leerling op alle ontwikkelingslijnen van KIJK! geregistreerd.

SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)

Wij vinden het stimuleren van de sociale competentie belangrijk. Maar hoe meet je sociale competentie en hoe volg je de ontwikkeling van de leerlingen? En hoe signaleer je of leerlingen extra stimulering nodig hebben? Daarvoor ontwikkelde de CED-Groep de SCOL. Dat is een digitaal leerlingvolgsysteem op het gebied van sociale competentie voor leerlingen van groep 3 t/m 8. En met de LeerlingSCOL beoordelen bovenbouwleerlingen zelf hun sociale competentie.

Hoe werkt het?

De leerkracht beantwoordt per leerling 26 vragen, verdeeld over acht categorieën van sociaal competent gedrag (onder andere 'ervaringen delen', 'jezelf presenteren' en 'samen werken en spelen'). Dat kost per leerling ongeveer vijf minuten. Voor bovenbouwleerlingen is er de LeerlingSCOL. De uitkomsten daarvan geven extra informatie over de onderwerpen waarmee de leerlingen moeite hebben.

Opbrengstgericht onderwijs

Na het invullen kunt u de resultaten van de SCOL en de LeerlingSCOL direct op het scherm bekijken en uitprinten. Er zijn overzichten per groep, per leerling en van alle leerlingen. De resultaten zijn het uitgangspunt voor planmatig onderwijs. De handleiding van de SCOL bevat hiervoor suggesties.

Gedragsspecialist

Op de P. Oosterleeschool hebben wij een gedragsspecialist: Jolanda Reyntjes.

De gedragsspecialist kan leerkrachten begeleiden in hun werk met kinderen met gedragsproblemen. De gedragsspecialist kan dan in de klas komen observeren om te kijken hoe de interactie is, waar het fout gaat en waar het juist goed gaat. Samen met de leerkracht wordt de observatie besproken en vervolgens een plan gemaakt waaraan gewerkt kan worden.

Kinderen kunnen in de klas opvallen qua gedrag of hebben laag gescoord op SCOL.

De leerkrachten vullen twee keer per jaar SCOL in. De leerkracht maakt hiervan een analyse die hij bespreekt met de gedragsspecialist. Met de gedragsspecialist bepaalt de leerkracht dan de groepsaanpak en de individuele aanpak van het kind. De gedragsspecialist en de IB-er bespreken vervolgens die leerlingen die hieruit springen en nieuw zijn voor IB.

De gedragsspecialist maakt daarna een schoolbrede analyse van SCOL. Is er een gemeenschappelijke trend zichtbaar, die aanpassingen voor de hele school behoeft? Dit bespreekt de gedragsspecialist met IB en MT.

Werkgroep Pedagogisch handelen

De werkgroep pedagogisch handelen zorgt samen met de gedragsspecialist ervoor dat het pedagogisch klimaat op school goed is en goed blijft.

Dit doen zij door meerdere malen per jaar samen te komen. Zij zorgen dat de schoolregels gewaarborgd worden en de methode door een ieder goed wordt ingezet.

Leerlingenraad

In de leerlingenraad zitten kinderen die met het team mee denken en het team adviseren.

SMW

Het Schoolmaatschappelijk werk (SMW) geeft ouders/ verzorgers informatie, advies en hulp bij problemen, zodat kinderen met plezier en succes hun schooltijd doorlopen. Hierbij werken zij samen met de ouders/ verzorgers, maar ook met de leerkrachten, zodat zij het kind kunnen helpen en ondersteunen. Als de leerkracht zich zorgen maakt, bespreekt hij dit met de intern begeleider of directeur. Daarna neemt de leerkracht contact op met de ouders/ verzorgers over het inschakelen van het SMW. Op dinsdag is de SMW-er (Zoë) aanwezig op school, op donderdag op de peuterschool.

De Bank

Voor de kinderen vanaf groep 4 hebben wij op de P. Oosterleeschool "De Bank". Marijke Beker van De Kinderwinkel is een dag per week aanwezig om vertrouwelijke gesprekken te voeren met kinderen, die hier behoefte aan hebben. Kinderen kunnen de gesprekken zelf aanvragen, maar de ouders/ verzorgers of leerkracht kunnen dit ook in gang zetten. De gesprekjes op De Bank gaan bijvoorbeeld over pesten, scheiden, overlijden en onzekerheid. Kinderen vinden het heel fijn om hun hart te luchten, hun zorgen of gevoelens te delen en even wat extra aandacht te krijgen.

Gedragprotocol

Informatie over pesten

Als er gepest wordt op school zijn alle partijen kwetsbaar: de pester, de gepeste leerling en de omstanders. Het pesten is een uiting van onmacht. De pester pest om status binnen de groep te krijgen of weet niet hoe hij/zij op een positieve manier vriendschap kan krijgen. De gepeste leerling weet niet hoe hij/zij zich weerbaar kan opstellen. Hij/zij is vaak eenzaam in de groep. De omstanders houden zich afzijdig. Ze lopen mee met de pester uit angst om zelf gepest te worden of weten niet wat zij kunnen doen om het pesten te stoppen. De pester, gepeste en de 'zwijgende omstanders' zijn samen een verkeerd systeem. De pester, gepeste en de 'zwijgende omstanders' kunnen niet als enige uit hun rol stappen: zij houden elkaars gedrag in stand.

Het pesten kan opgelost worden door de complete groep in te schakelen. Wanneer leerkrachten of ouders/ verzorgers merken dat een leerling wordt gepest, zal er actie moeten worden ondernomen. Hierbij worden ouders/ verzorgers, daders en slachtoffers betrokken, want pesten is een groepsgebeuren.

Verschil plagen en pesten:

- Plagen en pesten is niet hetzelfde. Het onderscheid is niet altijd goed te herkennen. Hierdoor wordt plagen nogal eens ten onrechte voor pesten aangezien. Bij plagen zijn beide partijen (vrijwel) aan elkaar gelijk, en is de situatie één op één. De ene keer doet de een wat, de andere keer de ander. Het kan gebeuren dat het niet prettig gevonden wordt, en er kan zelfs ruzie van komen, maar zelfs dan geven beide partijen goed partij.
- Plagen kan ook een goedaardig karakter hebben, waarbij beide partijen erom kunnen lachen (een voorbeeld is het Sinterklaasgedicht).
- Pesten is structureel anders. In tegenstelling tot bij plagen is er hier geen gelijkwaardigheid meer. De pesterijen gebeuren (vaak) niet één op één, maar met een hele groep tegen één (soms twee of drie, maar altijd een minderheid). De gepeste kan zich niet verweren, en is altijd de sigaar. Vaak durft of kan hij niet terugslaan, of is hierin niet doeltreffend. Plagen is incidenteel, situatie gebonden en kortdurend, terwijl pesten vaak voortdurend doorgaat.
- Zelfs kleine grapjes hoeven niet per se plagen te zijn. Als het grapje tot vervelens toe herhaald wordt en de ander zich niet kan verweren, dan is er ook al sprake van een (lichte) vorm van pesten.
- Het aanhouden van pesten, gedurende meerdere jaren, kan psychische klachten veroorzaken. Deze klachten kunnen langdurig van aard zijn. Voorbeelden van deze klachten zijn: minderwaardigheidscomplex, faalangst, grote mate van onzekerheid op allerlei gebied, aanpassingsproblemen en vereenzaming. Dit kan natuurlijk ook andere oorzaken hebben, maar het zijn wel signalen waarmee rekening moet worden gehouden.

Preventie

- Door het aanbod sociale emotionele vorming wordt een veilige sfeer bevorderd en pesten tegengegaan.
- De school zorgt voor toezicht in de klas, op het schoolplein en tijdens pauzes.
- De leerkracht bespreekt het gedragsprotocol met de kinderen.
- Ouders/ verzorgers krijgen via de website en schoolgids informatie over de aanpak van pesten op P. Oosterleeschool. Daarbij staat vermeld hoe ouders/ verzorgers kunnen handelen als gepest wordt. De ouders /verzorgers kunnen hier meer informatie over vinden op de site <https://www.stoppestennu.nl/tips-voor-ouders> .

Signalen

Pesten gebeurt bijna altijd buiten zicht van de leerkracht. Vaak op momenten zoals buitenspelen, voor/na de gymles, bij uitstapjes. Het melden van pesten is daarom heel belangrijk: zonder pesten te melden bij de leerkracht kan deze niets doen. Leerlingen, ouders/ verzorgers en leerkrachten melden signalen van pesten bij de leerkracht van de betreffende groep.

Hoe merk je dat een kind gepest wordt?:

Op school

1. Primaire signalen:

- de slachtoffers worden vaak op een gemene manier geplaagd, bespot en gekleineerd;
- ze worden uitgelachen op een spottende en onvriendelijke manier;
- ze worden fysiek aangepakt en kunnen zich hier niet adequaat tegen verweren;
- ze zijn betrokken bij ruzies waarbij ze zich niet kunnen verdedigen;
- hun bezittingen worden beschadigd;
- ze vertonen blauwe plekken, schrammen, gescheurde kleding,

2. Secundaire signalen:

- de slachtoffers zijn vaak alleen, ze lijken geen vrienden te hebben;
- ze worden als laatste gekozen, bijvoorbeeld bij het vormen van groepjes;
- ze proberen dicht bij de leerkracht te blijven;
- ze geven een angstige en onzekere indruk;
- ze zien er bang, ongelukkig, neerslachtig en huilerig uit;
- ze vertonen een plotselinge of geleidelijke verslechtering in schoolresultaten.

Thuis

1. Primaire signalen:

- ze komen thuis met gescheurde kleding of bezittingen die stuk zijn;
- ze vertonen verwondingen (blauwe plekken, schrammen, ...) en geven hier een omstreden uitleg voor.

2. Secundaire signalen:

- ze brengen geen vriendjes of klasgenoten mee naar huis;
- ze hebben geen goede vriend/vriendin;
- ze worden zelden elders uitgenodigd;
- ze gaan niet graag naar school;
- ze kiezen een vreemde weg om naar school te gaan;
- ze slapen niet goed;
- ze verliezen de belangstelling voor schooltaken;
- ze zien er bang en ongelukkig uit;
- ze vragen of stelen geld (om de pestkoppen om te kopen).

Hoe merk je dat een kind anderen pest:

a. Algemene kenmerken

- ze zijn fysiek sterker;
- ze hebben grote behoefte te overheersen en hun eigen zin te krijgen;
- ze zijn impulsief, kunnen moeilijk tegenwerking aanvaarden;
- ze zijn vaak tegendraads naar volwassenen toe;
- ze worden als stoer aangezien, hebben weinig inlevingsvermogen;
- ze hebben een relatief positief zelfbeeld.

b. Op school

- Op school pesten de pesters vaak op een gemene manier: spotten, intimideren, schoppen, dingen stuk maken. Ze hebben het vooral gemunt op de zwakkere leerlingen en proberen de meelopers op hun hand te krijgen.
- Ondervinding leert dat meisjes veelal op een veel subtielere manier pesten, die veel moeilijker op te sporen valt, bijvoorbeeld roddelen, een vriendin afpakken, uitsluiten, ...

Cyberpesten

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten.

Cyberpesten gebeurt vaak buiten de school. Het ruziën en pesten gaat op school door.

Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren, en het pesten heeft effect op het schoolklimaat. Het is een groeiend probleem. Dit protocol stuurt aan op een integrale aanpak in samenwerking met de ouders/ verzorgers.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme berichten versturen via MSN, What's app en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping (mishandeling die wordt opgenomen met camera. De beelden worden daarna via social media verspreid) en het versturen van een e-mail bom.

Schrikbarend is te weten dat 20% van de leerlingen te maken heeft met cyberpesten. Niet al deze vormen zijn terug te vinden op de basisschool, maar toch is het van belang te weten waarin cyberpesten kan ontaarden.

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten.

Wanneer de leerkracht merkt dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuis gebruik gemaakt wordt van chatprogramma's, of er e-mailcontacten tussen leerlingen zijn, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen en risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit in ieder geval aan de orde.

Escalatieladder

Met de escalatieladder spreken we schoolbreed af welke consequenties wij hanteren bij situaties die (dreigen te) escaleren. Hierbij is dan sprake van fysiek en/of verbaal geweld. De inzet van deze ladder wordt vooraf besproken met ouders/ verzorgers.

Doelen:

- zorgen dat verdere escalatie wordt voorkomen.
- dat escalaties niet 'te lang duren'.
- iedereen dezelfde stappen doorloopt bij escalaties.
- iedereen dezelfde mate van straf hanteert bij escalaties.
- het is voor leerling, leerkracht en ouder helder welk beleid wij voeren bij escalaties.

Aanpak van pestgedrag op de P. Oosterleeschool

Uitgangspunten bij ons gedragsprotocol

Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat een probleem op onze school, zowel voor de leerkrachten als de ouders/ verzorgers, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zweigende' groep kinderen.

De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.

Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.

Wanneer het pesten, ondanks alle inspanningen, weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit. Dit pestprotocol wordt door het hele team onderschreven en aan ook alle ouders/ verzorgers ter inzage aangeboden.

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: "Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken". Deze regel geldt ook voor de ouders/ verzorgers van alle kinderen.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een 'zwijgende omstander' ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders/ verzorgers naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Wel kunnen ouders/ verzorgers op school samen met de leerkracht en hun kind naar een oplossing zoeken. Daarbij worden afspraken gemaakt voor op school en thuis.

Elke leerkracht leert de leerlingen omgaan met ons stappenplan:

Stap 1: Stop, hou op met.....

Stap 2: Stop, als je nu niet stopt met.....dan ga ik naar de meester of juf

Stap 3: Ik ga naar de meester of juf

Actie bij melding van pesten

Leerkracht:

1. Er vindt een gesprek plaats tussen de pester en de gepeste leerling onder leiding van de eigen groepsleerkracht. (Wanneer het pesten gebeurt bij leerlingen uit twee verschillende klassen zijn beide leerkrachten bij dit gesprek). De pester en de gepeste leerling zoeken samen een oplossing om het pesten te stoppen en spreken af hoe ze zich voortaan ten opzichte van elkaar gedragen.
2. De leerkracht legt dit gesprek vast in ESIS bij beide leerlingen.
3. De leerkracht nodigt de ouders/ verzorgers uit voor een gesprek.

Actiestappen voor de leerkrachten / school

1. Wij nemen het probleem serieus.
2. Er wordt een gesprek gevoerd met het slachtoffer.
3. Er wordt een gesprek gevoerd met de pester.
4. Er wordt een gesprek gevoerd met omstanders.
5. Er vinden regelmatig gesprekken met de ouders/ verzorgers plaats over de voortgang, zowel van de pesters als het gepeste kind.
6. De kwestie wordt in het team besproken.
7. Er wordt altijd een verslag gemaakt van de incidenten, de gesprekken en de genomen maatregelen en de verslagen komen in de leerlingdossiers in ESIS.

Actiestappen voor de ouders/ verzorgers

Ouders/ verzorgers helpen hun kind door thuis met het kind te praten over de rol die het neemt bij het pesten in de klas. Wat kan het kind doen om het pesten te stoppen? Hoe kunnen de ouders/ verzorgers hun kind daarbij helpen?

Wat kun je thuis doen als je kind gepest wordt?

- Bespreek dit met de leerkracht.
- Bekijk met uw kind filmpjes over pesten en lees boeken over pesten.
- Geef uw kind veel complimenten, help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind in iets waar het in uit kan blinken: een sport, muziekinstrument bespelen, een hobby. Dat helpt het zelfrespect te verhogen en maakt het kind minder kwetsbaar.
- Blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen om een eind aan het pesten te maken.
- Steun je kind in het idee dat er een eind aan komt: het blijft niet altijd zo.
- Laat uw kind opschrijven wat het heeft meegemaakt.
- Kijk mee op de sociale media.
- Vraag hulp aan de intern begeleider, de schoolmaatschappelijk werkster, het CJG of uw huisarts.

Wat kun je thuis doen als je kind pest?

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van pesten te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed aandacht aan uw kind.
- Kijk mee op de sociale media.
- Stimuleer uw kind in iets waar het in uit kan blinken: een sport, muziekinstrument bespelen, een hobby. Op die manier hoeft het kind niet langer door pesten respect af te dwingen.
- Vraag hulp aan de intern begeleider, de schoolmaatschappelijk werkster, het CJG of uw huisarts.

Wat kun je thuis doen als in de klas van je kind gepest wordt, waarbij je kind bij de zwijgende meerderheid hoort?

Alle ouders/ verzorgers kunnen een bijdrage leveren aan het voorkomen en bestrijden van pesten, ook ouders/ verzorgers van leerlingen zonder pestprobleem. Ook leerlingen die niet direct betrokken zijn bij pesten kunnen namelijk hinder ondervinden van de situatie.

Enkele aandachtspunten:

- Neem het pestprobleem serieus.
- Bespreek met uw kind zijn of haar rol bij het pesten.
- Zoek samen met uw kind naar mogelijkheden om iets aan het pesten te doen.
- Moedig uw kind aan te zeggen wat het wel en niet wil. Leer uw kind samen overleggen en onderhandelen over oplossingen.
- Leer uw kind om hulp te vragen aan u, de leerkracht of aan anderen die het vertrouwt. Dat betekent niet dat u de problemen van uw kind moet oplossen, wel dat u het steunt bij het vinden van eigen oplossingen.

Wanneer het pesten ondanks bovenstaande stappen niet stopt, kan de directie besluiten bij leerlingen stappen te nemen door middel van de escalatieladder.

Escalatieladder

Hoe wij handelen bij escalaties met fysieke en/of verbale agressie

Stap 1	Stap 2	Stap 3
Time-out plek andere groep	Time-out plek directie	Time-out plek directie
Fysieke en/of verbale agressie slaan, schoppen, vechten, pesten, bijten, niet luisteren naar LK, brutaal naar LK, verstoring van de les	Fysieke en/of verbale agressie slaan, schoppen, vechten, pesten, bijten, niet luisteren naar LK, brutaal naar LK, verstoring van de les	Fysieke en/of verbale agressie slaan, schoppen, vechten, pesten, bijten, niet luisteren naar LK, brutaal naar LK, verstoring van de les
Registratie Esis door LK	Registratie Esis door LK en directie	Registratie Esis door LK en directie
<ul style="list-style-type: none">• Incident 1-3, plaatsing in andere groep• hierna door naar stap 2	<ul style="list-style-type: none">• incident 4-6, plaatsing bij directie• hierna door naar stap 3	<ul style="list-style-type: none">• incident 7-9 plaatsing bij directie, ouders/ verzorgers vragen om hem op te halen, melding bij leerplicht• incident 10 en meer, plaatsing bij directie, dagdeel schorsing, melding bij inspectie
Dezelfde dag, dagdeel contact met ouders/ verzorgers door LK	Direct contact met ouders/ verzorgers door directie	Direct contact met ouders/ verzorgers door directie

Wordt een sanctie toegepast, dan volgt er altijd telefonisch contact met de ouders/verzorgers door de leerkracht. Er volgt een gesprek op school, door de leerkracht en de ouder met het kind erbij. De bedoeling hiervan is met de ouders/ verzorgers aan het kind te laten blijken dat het vertoonde gedrag niet gewenst is. Vanaf stap 2 vindt er contact plaats tussen de directie en de ouders/verzorgers, voordat tot schorsing wordt overgegaan.

Protocol individuele leerlingbegeleiding

Welke stappen neem je voordat een kind wordt doorverwezen?

1. Leerkracht signaleert een probleem.
2. Bespreken met IB/gedragsspecialist
3. Aanmelden bij de Bank of SMW.
4. Bij aanhoudende gedragsproblematiek een handelingsplan gedrag invullen.

Marijke Beker: de Bank

Zoë Bergenhenegouwen: schoolmaatschappelijk werk.

Nb wanneer problemen worden gesignaleerd d.m.v. SCOL, verwijst Jolanda de leerlingen door naar Marijke of Zoë. Daarna wordt dit doorgegeven aan IB.

Wanneer SMW:

- Wanneer het gaat om problematiek waarbij het ook om de ouders/ verzorgers gaat en betrokkenheid van ouders/ verzorgers nodig is (bijv. echtscheiding)

- Wanneer het gaat om mishandeling, misbruik, huiselijk geweld (alles wat te maken heeft met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling)
- Wanneer duidelijk is of verwacht wordt dat doorverwijzing nodig is

Wanneer de Bank:

- Wanneer het kind zich niet lekker in zijn/haar vel zit.
- Wanneer het kind weinig vriendjes in de klas heeft
- Wanneer het kind moeite heeft met verliefdheid ed.

Wanneer Marijke signaleert dat de problematiek te zwaar is/ ouderbetrokkenheid nodig is/ een doorverwijzing nodig is (zie bovenstaande bij SMW) kan zij met dit probleem naar Zoë gaan. Er kan dan in een oudergesprek met Zoë door Marijke worden aangegeven waar de zorgen liggen en Zoë kan het dan overnemen.